

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.III.30.349/2016/5. szám

A Szegedi Ítéltábla **felszámoló szervezet neve** felszámoló (felszámolóbiztos: **felszámolóbiztos neve, felszámoló székhelye**) által meghatalmazott Dr. Miks Antal ügyvéd, által képviselt **felperes neve „f.a.”** felperes címe szám alatti székhelyű **felperes** által a Dr. Kováts E. Ágnes ügyvéd által képviselt **alperes neve** alperes címe szám alatti székhelyű **alperes** ellen korrekciós elszámolásból eredő követelés érvényesítés iránti perében a Szegedi Törvényszék 2016. szeptember hó 13. napján kelt 7.G.40.057/2015/32. sorszám alatti ítélete ellen a felperes által 33. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezését akként **változtatja meg**, hogy az alperes által fizetendő késedelmi kamat kezdő időpontját 2010. április 07. napjában állapítja meg.

Az alperes köteles megfizetni 15 nap alatt a felperesnek 50.000,- (Ötvenezer) forint másodfokú eljárási költséget.

Az alperes köteles megfizetni az államnak az adóhatóság felhívása szerint 48.000,- (Negyvennyolcezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S:

A felperesi földgázkereskedő és az alperesi földgázelosztói engedélyes között 2009. június 26. napján elosztási szerződés jött létre, melyben megállapodtak abban, hogy a felperes a felhasználói (fogyasztói) számára a hatályos jogszabályok, illetve az ÁSZF és a Magyar Földgázrendszer Üzemi és Kereskedelmi Szabályzat (ÜKSZ) szerint díjfizetés ellenében földgázszolgáltatást nyújt, míg az alperes elosztási tevékenységet végez. Az alperes által kiszolgáltatott földgáz mennyiséget az elosztó hálózat kiadási pontján lévő elszámolási célú, helyszíni leolvasással vagy digitális mérő távolsági leolvasással határozzák meg a felhasználó mérőteljesítménytől függően meghatározott gyakorisággal.

Az ÜKSZ szerződéskötéskor hatályos rendelkezései tartalmaztak szabályokat az elszámolásra vonatkozóan a földgázelosztó-rendszer betáplálási, kiadási pontjain, a földgázelosztói rendszerhasználókkal kapcsolatos feltételekre, valamint korrekciós mennyiségek számítására. Az ÜKSZ meghatározza a gázforgalom mérését, elszámolását, a fogyasztási profil fogalmát és a profilos fogyasztók fogyasztásának elszámolását, a korrekciós elszámolás fogalmát és a földgázelosztók ezzel kapcsolatos feladatait. Az elszámolás időegysége a gáznap, a tényleges forgalom rögzítésére minden nap sort kell kerítenie az elosztónak. A földgázszállítási rendszer betáplálási és kiadási pontjain történik a mérési adatok leolvasása a földgázelosztói engedélyes alperes informatikai rendszerével. A földgázelosztó által átvett gáz mennyiség mérését a gázátadó állomáson a szállítási rendszer-üzemeltető az általa üzemeltetett mérőrendszerrel végzi. A hálózat kiadási pontjain vételező felhasználók mérési adatainak gyűjtése és összesítése a földgázelosztó alperes informatikai rendszerének segítségével, vagy helyszíni leolvasással történik.

A felhasználók (fogyasztók) nagyobb része nem rendelkezett távleolvasó hiteles mérővel, ezért az

elosztó 1000 m³/h, vagy az alatti névleges teljesítményű mérővel rendelkező fogyasztók esetén az igénybe vett napi gázteljesítmény elszámolását ilyen mérő hiányában ún. fogyasztási profil alapján végzi. A fogyasztási profil a különböző fogyasztói csoportok előre - statisztikai módszerrel - rögzített és feltételezett fogyasztási görbéje. A profil alapján az ÜKSZ IV. számú melléklete írta le a napi allokált gázmennyiség meghatározásának módszertanát. Az elszámolás a szállítási rendszer-üzemeltető által kiolvasott napi mérések alapján a gázhónap lezárását követő 5. munkanapon 9 óráig történik, amely alapján végleges elszámolást készít, amelyet az informatikai Platformon keresztül biztosít a csatlakozó rendszer-üzemeltetők számára. A felhasználók (fogyasztók) havi mennyiségének elszámolása részben becsült adatok alapján történt, ezért azok korrekcióra szorultak a helyszíni mérések eredménye alapján. A korrekciós mennyiség a profilok felhasználókra allokált és a mérők helyszíni leolvasása után megismert tényleges fogyasztások eltéréséből adódik. A korrekciós mennyiséget felhasználókra a korrekciós csoportokra, kereskedőkre, földgázelosztókra összegezve kell megállapítani. A korrekció szempontjából leolvasásnak az elszámolási leolvasás számít, ilyennek minősül a ciklus (éves) földgázelosztó által elvégzett leolvasás, a kereskedőváltás során figyelembe vett mérőállás, továbbá a végső negyedéves eljárás végén végzett leolvasás. A korrekciós mennyiséget havonta, az adott hónapban leolvasott POD-ként (mérőhelyenként) kell kiszámítani az ÜKSZ-ben leírt képletek felhasználásával (ÜKSZ 15.4.1., 15.4.3., 15.4.6., 15.4.9.1.) Az alperes a korrekciós elszámoláshoz szükséges adatokat nem bocsátotta a felperes rendelkezésére, aki emiatt az ún. korrekciós számlát nem tudta kibocsátani az alperesnek.

A Magyar Energetikai Hivatal (továbbiakban: MEH) 3/2011. számú határozatával a felperes földgáz-kereskedelmi működési engedélyét 2011. január 13. napjától felfüggesztette, melyre tekintettel felperes 2011. január 14. napjától a fogyasztókat nem látta el. A MEH 200/2011. számú határozatával a felperes földgáz-kereskedelmi engedélyét 2011. április 13-i hatállyal visszavonta. A felperes 2011.05.02. napján kelt levelével felszólította alperest, hogy a 2009.07.01. - 2011.01.12. közötti időszakra vonatkozó korrekciós elszámolást a részére küldje meg.

Ezt követően a MEH 726/2011. számú határozatával megállapította, hogy az alperes nem tett eleget a földgázellátásról szóló 2008. évi XL tv. (Get.) végrehajtásáról szóló 19/2009. (I.30.) Korm.rendelet (Vhr.) 8. § (1) bekezdésében foglalt korrekciós elszámolási kötelezettségének, és kötelezte alperest, hogy annak a 2011. január 13. napján hatályos ÜKSZ IV. számú mellékletében foglalt „A profil alapú elszámolási rendszer részletes szabályai” fejezetnek megfelelően 2011. szeptember 30. napjáig tegyen eleget és a korrekciós elszámolásokat a felperessel végezze el a 2010. július 1. - 2011. január 13. közötti időszakra. Döntését azzal indokolta, hogy alperes a korrekciós elszámoláshoz szükséges korrekciós mennyiséget 2010. július 1-ig visszamenőleg nem határozta meg, és nem számította ki a földgáz rendszerhasználati díjának megállapításáról szóló rendeletnek megfelelő korrekciós elszámoló árakat, valamint díjakat, és ezek alapján a korrekciós értékeket sem. Ezek nélkül a profilalapú elszámolási rendbe tartozó felhasználók korrekciós elszámolása nem történhet meg.

Alperes 2011. szeptember 30. napján bejelentette a MEH-nek, hogy az ÜKSZ IV. számú mellékletében foglaltak szerint elvégezte a korrekciós elszámolást és azt elküldi a felperesnek.

A peres felek között 2012. szeptember 12. napján tartott egyeztetésen a felperes a korrekciós elszámolást nem fogadta el, mert az nem tartalmazta a 2009. július 1. - 2010. július 1. napja közötti időszakra vonatkozó adatokat, melyek kiadását alperes megtagadta arra hivatkozással, hogy ahhoz informatikai fejlesztést kellene végrehajtania.

A felperessel szembeni felszámolás kezdő napja 2012. szeptember 26. Az alperes felperes felszámolási eljárásába hitelezői igénybejelentést tett 193.027.718,- forint összegben, az annak alapját képező számlája aggregált bizonylatának tételes kimutatását megküldte. A felperes felszámolója az alperes hitelezői igényét nem vette nyilvántartásba.

A felperes felszámolója 2014. november 27. napján kelt és az alperes által 2014. december 2-án átvett levelében felszólította alperest, hogy az általa kimunkált korrekciós elszámolásból eredő felperesi követelés összegét 15 nap alatt fizesse meg. Az alperes 2014. december 11. napján kelt levelében a teljesítést megtagadta, utalva arra, hogy korábbi hitelezői igénybejelentésében szereplő összeggel a felperes tartozik.

A felperes keresetében kérte a bíróságot, kötelezze alperest 521.039.990,- forint, valamint ezen összeg után 2010. április 7. napjától a kifizetésig járó késedelmi kamatának megfizetésére. Előadta, hogy az ágazati jogszabályok és az alperessel kötött szerződés részévé vált ÜKSZ rendelkezései alapján alperes köteles a korrekciós elszámolás elvégzésére 2009. július 1. napjától kezdődően gázkereskedői tevékenysége felfüggesztése napjáig. A MEH határozatában megállapította, hogy a korrekciós elszámolást az alperes nem végezte el, ezért annak elkészítésére kötelezte. Alperes 2010-i gázévre vonatkozóan küldött adatokat, melyeket elfogadott, annak alapulvételével határozta meg szakértői becsléssel a keresetében érvényesített korrekciós összeget. Az elszámolást a 2009. évre azonban nem tudta elvégezni, miután adatokkal nem rendelkezik. A részben hiányos adatszolgáltatás alapján elvégzett számítása szerint is az alperes köteles a korrekciós elszámolás alapján keletkezett túlfizetése megtérítésére, figyelemmel a Ptk. 231-232. §-ára.

Arra is hivatkozott, hogy az alperes fenti magatartásával megszegte az elosztási szerződésben foglalt korrekciós elszámolási kötelezettségét, melyet a Get. 100. § (2) bekezdése, a Vhr. 8. § (1) bekezdése, valamint az ÜKSZ tett a szerződés részévé. Ezzel a szerződésszegéssel alperes a kereseti kérelemben meghatározott összegű kárt okozta az elszámolás egyenlegének meg nem fizetésével, amit a jogviszonyra irányadó Ptk. 318. § (1) bekezdése alapján köteles megtéríteni. Alperes fenti magatartása miatt a jogviszonyra irányadó Ptk. 339. § alapján akkor is köteles kártérítés fizetésére, ha az elosztói szerződés hatálya nem terjed ki a korrekciós felszámolás elvégzésére, és ilyen módon nincs szerződésszegés sem, mert a korrekciós elszámolás elvégzése az elosztó (alperes) feladatát képezi, az ahhoz szükséges adatok kizárólag neki állnak rendelkezésre, ezért az elszámolás el nem végzése alperesnek felróható. Ebben az esetben az elszámolás hiánya miatt azon általa megfizetett földgáz ellenértékével károsult, melyet más elosztóval jogviszonyban álló földgáz-kereskedő fogyasztói fogyasztottak el.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Kifejtette, hogy a felperesnek vele szemben lejárt követelése nem keletkezett. Az elosztási szerződést nem szegte meg, mert a korrekciós elszámolási kötelezettség a jogszabályokon és az ÜKSZ rendelkezésein alapul, azonban a korrekciós elszámolás lezárásának hiánya nem az ő, hanem az elszámolással érintett többi földgázkereskedő magatartására vezethető vissza. Utalt az ÜKSZ XI. számú melléklet 1.4.2.h. pontjára, mely szerint az elosztó csak abban az esetben indít kifizetést az érintett rendszerhasználók részére, ha befizetési kötelezettsége révén tett rendszerhasználók mindegyike befizetéseit maradéktalanul teljesítette. A rendszerhasználók befizetéseiket nem teljesítették, ezért helytállási kötelezettsége sem állt be. Felperesnek kárt sem okozott, mert a felperes által megfizetett földgáz ellenértékét, melyet más földgáz-kereskedők fogyasztói fogyasztottak el, nem ő használta. Korábban és a per során is felperes rendelkezésére bocsátotta a mért és számított mennyiségi iratokat, azonban felperes nem vezette le, milyen algoritmus és milyen elszámolóár, díj alapján, milyen korrekciós értéket határozott meg. Ezért összecszerúságában is alaptalan a kereset. Beszámítási kifogást terjesztett elő 193.027.718,- forint erejéig arra hivatkozással, hogy a felperes ilyen összegű elosztói díjat nem fizetett meg a részére. Kifejtette, hogy a korrekciós elszámolás végrehajtása az elosztók és rendszerhasználók (kereskedők) közös feladata, azt az elosztók önállóan nem képesek elvégezni. Az ÜKSZ-ben írt rendelkezések ellenére a piaci szereplők között alkalmazható számítási metodika nem alakult ki. A felperes által követelt összeggel nem ő gazdagodott, hanem azok a földgáz-kereskedők,

akik fogyasztói révén azt felhasználták. A MEH határozatában foglaltakat végrehajtotta, az elszámolást elvégezte, és azt felperesnek megküldte. A határozat kifizetésre nem kötelezte. Az elosztók, így az ő alapvető köteleessége az elosztórendszer működtetése, a felhasználók részére biztonságos földgázellátás nyújtása, melynek eleget tett. A korrekciós elszámolás rendszerében az elosztók nem kötelesek arra, hogy kompenzálják egyes földgáz-kereskedők alulfizetéseit, csak arra, hogy az elszámolás érdekében adatokat szolgáltatassanak és megegyezés esetén beszedjék az alulfizetésben lévő kereskedőtől a befizetéseket, majd ezekből a túlfizetésben lévő kereskedőnek járó visszafizetéseket teljesítsék. A felperes a korrekciós szerződést külön, a többi gázkereskedőtől elkülönítve nem kötheti meg. Nincs kidolgozva egyértelműen a korrekciós elszámolás rendszere, ilyen szabályozás hiányában nem folytatható le a korrekciós elszámolás felperessel, de a többi földgáz-kereskedővel sem, ami az iparágban köztudomású tény. Az ÜKSZ soron következő módosítása tárgyában az eljárás folyamatban van. A felperessel való elszámolásra egyébként sem a profilos alapú korrekciós elszámolás, hanem a kereskedőváltás esetén alkalmazandó elszámolási szabályok irányadóak, mert felperes működési engedélye visszavonásra került.

Az elsőfokú bíróság 19. számú közbenső ítéletében megállapította, hogy a felperes keresetének jogalapja annyiban fennáll, hogy az alperes köteles a 2009-2010. évekre a felperessel a korrekciós elszámolásra, melynek során az ÜKSZ IV. számú mellékletében írt metodikát kell alapul venni (POD fogyasztói szintű elszámolás).

A fellebbezés folytán eljáró Szegedi Ítéltőtanács Gf.III.30.064/2016/4. sorszám alatti végzésével az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét hatályon kívül helyezte, és ugyanezt a bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. Megállapította - utalva a Pp. 213. § (3) bekezdésére -, hogy az elsőfokú bíróság közbenső ítéletében az elsődleges kereseti kérelem alapján azt rögzítette, hogy az alperes a felperessel korrekciós elszámolásra köteles, amely azonban a kereset jogalapját nem dönti el. Rögzítette, hogy a MEH a felperes földgáz-kereskedő működési engedélyét felfüggesztette, majd visszavonta. Felperes ezért 2011. január 14. napjától szolgáltatást nem nyújtott, ezzel a felek között a teljesítés ezen időponttal a Ptk. 312. §-a alapján lehetetlenült. A lehetetlenülés egyik jogkövetkezménye a szerződés megszűnése, melynek esetén az a jövőre nézve szűnik meg, és a felek további szolgáltatásokkal nem tartoznak. A megszűnés előtt már nyújtott szolgáltatás szerződésszerű pénzbeli ellenértékét kell megfizetni a Ptk. 319. § (2) bekezdése alapján. Ez tartalmában azt jelenti, hogy a felek által nyújtott szolgáltatásokat, és azért járó ellenszolgáltatást számba kell venni, azaz a felek között el kell számolni. Erre az esetre az ágazati szabályok eltérő rendelkezést nem tartalmaznak, ezért az elszámolást illetően a Ptk. szabályából kell kiindulni. A felek megállapodása (szerződése) szerinti jogviszonyukban a hatályos jogszabályokat az elosztói ÁSZF-et és az ÜKSZ-t kell alkalmazni. Ezért e szabályokból következően a felek közötti szerződés megszűnése miatt az alperes elszámolási kötelezettsége fennáll.

A továbbfolytatódó eljárásban a felperes tökekövetelése összegét a 2009-2010. gázévre vonatkozóan 1.762.731.664,- forintban, míg a 2010-2011. gázévre 521.039.990,- forintban határozta meg.

Az alperes a gázévekre a korrekciós elszámolást elvégezte, annak eredményeként a 2009. július 1. - 2011. január 12. közötti időszakra a korrekciós földgázmennyiséget 4.684.368 m³-ben, ennek ellenértékét 302.017.052,- forintban, míg az el nem számolt, a felperesnek járó RHD ellenértékét 2.068.999,- forintban, összesen 304.086.001,- forintban határozta meg.

Az alperesi elszámolásra tekintettel a felperes keresetét ezen összegre leszállította, mely után 2010. április 7. napjától kezdődően kérte az alperes késedelmi kamatra fizetésre való kötelezését a Ptk. 301/A. § (2) bekezdése alapján. Hivatkozott a 2000/35/EK irányelv és azt a magyar jogba implementáló 2002. évi XXXVI. törvény rendelkezéseire, melyek szerint szerződéses jogviszonyban, amennyiben nem rögzítik a fizetés határnapját, vagy a fizetési határidőt, a kamatfizetési kötelezettség automatikusan, külön fizetési felszólítás nélkül érvénybe lép. Az alperes

ÜKSZ szerinti adatszolgáltatási kötelezettségnek folyamatosan nem tett eleget, ezért számla kibocsátására nem volt képes, mert alapadatok hiányában nem határozhatta meg követelése pontos összegét. Az alperes folyamatosan késedelembe volt a két gázév alatt, ezért az időszak középátlagos időpontjában határozta meg a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját.

Az alperes a keresetleszállítást tudomásul vette, azonban késedelmi kamatfizetési kötelezettségét, illetve annak kezdő időpontját továbbra is vitatta. Arra utalt, a felperes több címen terjesztette elő keresetét, így kártérítésként is, ezért a szerződésszegésre alapított kamatigény nem megalapozott. A felperes számlát, fizetési felszólítást nem bocsátott ki, amennyiben kamatfizetési kötelezettsége fennáll, akkor annak esetleges kezdő időpontja a 2014. decemberi felszólításkor következett be.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 304.086.051,- forintot, valamint ezen összeg után 2015. április 3. napjától a kifizetésig a Ptk. 301/A. § (2) bekezdése szerinti mértékű késedelmi kamatát. Ezt meghaladóan a keresetet - a késedelmi kamat kezdő időpontjának meghatározása körében - elutasította.

Rögzítette, hogy a felek közötti szerződésből eredő elszámolási kötelezettség jogalapja a szolgáltatás, ellenszolgáltatás összegszerű elszámolása már nem volt vitás az egybehangzó perbeli nyilatkozatok alapján, ezért ebben a körben az ítélet jogi indokolása szükségtelen volt. A felek közötti tényleges jogvita a késedelmi kamatfizetési kötelezettség és annak kezdő időpontját illetően marad fenn. E körben döntését az alábbiak szerint indokolta.

A felperes által hivatkozott 2000/35/EK Európai Parlamenti Tanács Irányelvet a 2002. évi XXXVI. tv. valóban implementálta a magyar jogba, azonban azt a 2011/7/EU Európai Parlament és Tanács Irányelv hatályon kívül helyezte. Az új szabályozás 2013. március 16. napjával lépett hatályba, és az új szabályokat ezen időpontot követően kötött szerződésekre kell alkalmazni. Mindettől függetlenül a hatályon kívül helyezett irányelv felperesi értelmezése nem helytálló, figyelemmel a tételes norma rendelkezésére, mely a késedelmi kamatfizetési kötelezettség kezdő időpontjának meghatározását a számla, vagy az azzal egyenértékű fizetési felszólítás kötelezett általi átvételéhez köti, azaz ezeket mindképpen ki kell bocsátania a jogosultnak.

Álláspontja szerint arra helyesen utalt a felperes, hogy a szerződés hatályban léte alatt az alperes az ÜKSZ szerinti elszámoló adatokat részére nem küldte meg, azonban önmagában ez a számlakibocsátást nem tette lehetetlenné. Erre utal, hogy a felperes maga is végzett elszámolásokat, és gázkereskedői engedélye visszavonását követően elvégzett alperesi elszámolást nem fogadta el saját számításaira hivatkozva.

Az ellenszolgáltatás - kivéve, ha a felek külön fizetési határidőben állapodtak meg - a szolgáltatás teljesítésekor válik esedékessé. A számlázási kötelezettség elmulasztása, vagy késedelmes teljesítése az ellenszolgáltatásnak a szolgáltatás teljesítésekor való esedékessé válását nem érinti, jogosulti késedelemléte azonban a kötelezett - késedelmi kamatfizetési kötelezettségét előidéző - egyidejű fizetési késedelmét kizárja (GK 66. számú állásfoglalás).

A jogosult nem a számlázással, hanem mindig a termék átadásával, a szolgáltatás teljesítésével tesz eleget kötelezettségének, és ezzel megnyílik igénye az ellenszolgáltatás teljesítésének követelésére. Számlázási késedelem esetén kamatigényét ezzel egyidejűleg nem érvényesítheti, mert a Ptk. 301. § (1) és 301/A. § (1) bekezdése szerinti pénztartozás esetén a kötelezett a késedelembe esés időpontjától kezdve köteles kamatot fizetni, de a számlázási kötelezettség elmulasztása folytán olyan jogosulti késedelem áll be, amely a kötelezett egyidejű késedelmét kizárja, ezért a kamatigény érvényesítésnek lehetősége a jogosult részére nem nyílik meg. Ha a jogosult - az elmulasztott számla adatait tartalmazó - keresetlevelében a teljesítéstől vagy középátlagos időponttól számított késedelmi kamatokat igényel, csak a keresetindítástól számított késedelmi kamat ítéltető meg.

A beszámítási kifogással kapcsolatban utalt a Cstv. 38. § (3) bekezdésére, mely szerint azzal csak az élhet, aki a felszámolási eljárásban hitelezőnek minősül, azaz az adóssal szemben pénzkövetelése

van és azt a felszámoló nyilvántartásba is vette. Miután alperes beszámítani kért követelését a felszámoló a felperes felszámolási eljárásában nem vette nyilvántartásba, ezért az adós által indított perben beszámítással nem élhet.

Az alperest mindezek miatt a Ptk. 301/A. § (2) bekezdése szerinti mértékű késedelmi kamat fizetésére kötelezte, annak kezdő időpontját a keresetlevél benyújtásának időpontjában (keresetindítás) határozta meg.

Az ítélet elleni fellebbezésében a felperes annak megváltoztatását kérte akként, hogy az ítélet tábla az alperest elsődlegesen 2010. április 7. napjától, míg másodlagosan 2011. január 13. napjától kezdődően kötelezze késedelmi kamatfizetésre.

A középarányos kamatfizetési kötelezettség megállapítását az alábbiakkal indokolta.

Az ÜKSZ alapján a korrekciós elszámolás 2009. július 1-től havi elszámolás lett volna alperesi mulasztás hiányában. Az ÜKSZ szerint az alperesnek havi adatszolgáltatás volt a feladata. Ezért alperest 2009-től pénzfizetési kötelezettség terhelte, mely havonta volt esedékes, annak azonban nem tett eleget. Miután az alperesi fizetések határnapjait az elosztási szerződés az ÜKSZ szabályokra történő utalással havi rendszerességgel határozta meg, ezért a fizetési határidő és a késedelem is havonta állt be. Azt alperes sem vitatta, hogy a korrekciós elszámoláshoz szükséges adatokat nem küldte meg a részére, a korrekciós ellenérték meghatározásához szükséges adatok teljes köre ugyanakkor kizárólag alperesnek állt rendelkezésére. Alperes 2010. gázévre a korrekciós földgázmennyiséget és annak ellenértékét nem határozta meg, a 2009. évre pedig még fogyasztási hely (POD) szerinti adatokkal sem rendelkezett. A számlának valós gazdasági eseményen kell alapulnia, valós adatokat kell tartalmaznia, és alperes pedig nem adta át részére a számlakibocsátáshoz szükséges, kizárólag számára rendelkezésre álló valamennyi adatot. Az alperesnek tehát az adatszolgáltatásban elől kellett járnia ahhoz, hogy felperes számlát tudjon kibocsátani, ezen kötelezettségét alperes elmulasztotta, ezért adatok hiányában a felperes nem tudott számlát kibocsátani. A korrekciós mennyiség és összegszerűség alperesi kidolgozása hiányában nem tudott jogszerű fizetési felszólítást sem küldeni alperesnek. Emiatt a Ptk. 301/A. § szerinti számlázás, és a fizetési felszólítás megküldésének szabályai alkalmazhatatlanok voltak.

A kamatkövetelés a követelés esedékessé válásának napjától, a felek elszámolási kötelezettségének bekövetkeztekor, vagyis legkésőbb 2011. január 13. napjától nyílt meg. A késedelmi kamat a kötelezett késedelem objektív, felróhatóságtól független jogkövetkezménye, ennek terhe alól kimentési lehetőség nincs.

Másodlagos fellebbezési kérelmében hivatkozott az elosztási szerződésre és a Ptk. 312. §-ára, figyelemmel arra, hogy a szerződés megszűnésének esetére az ágazati szabályok, így az ÜKSZ sem tartalmaznak rendelkezést. Ezért 2011. január 13-tól a felek közötti jogviszony megszűnésének napjától állt be az alperes késedelmi kamatfizetési kötelezettsége. A feleknek minden további feltétel bekövetkeztétől függetlenül azonnal esedékes elszámolási kötelezettsége nyílt meg a Ptk. 319. § (2) bekezdése és a 298. § a.) pontja szerint, mely alól, beleértve a kimentést nem engedő kamatfizetési kötelezettséget is, a jogszabály nem enged eltérést.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Másodlagosan azt kérte, hogy az ítélet tábla a kamatfizetés kezdő időpontjaként 2015. január 1. napját, a felperes által első ízben küldött fizetési felszólításnak az általa történő kézhezvételét követő 30. napját határozza meg.

Az elsődleges kérelme kapcsán előadta, hogy az elosztási szerződés alapján automatikus, konkrét határnaphoz, vagy határidőhöz kötött fizetési kötelezettsége nem állt fenn a korrekciós elszámolás tekintetében, ezért a felperes által kibocsátott számla, vagy a felperes fizetési felszólítása alapján terhelte volna fizetési kötelezettség. Felperes azonban 2009. július 1-jét az elosztási szerződés hatályba lépését követően egy alkalommal sem bocsátott ki számlát korrekciós különbözet

megfizetésével kapcsolatban és nem is szólította fel elszámolás lebonyolítására, ezért ezek hiányában fizetési késedelembe nem eshetett. A fizetési felszólítás késedelméért és az ebből eredő jogkövetkezményekért kizárólag felperes a felelős. Az elsőfokú bíróság indokolásában e körben helyesen hivatkozott a 2000/35. EK irányelvre, és a GK 66. számú állásfoglalásra is.

Másodlagosan elfogadta, hogy a felperes által küldött, és általa 2014. december 2. napján kézhez vett fizetési felszólítása a számlával egyenértékűnek minősül, ez esetben a felperes által hivatkozott EK irányelv értelmében a kézhezvételt követő 30. nap a késedelem időpontja, tehát 2015. január 1-je.

A fellebbezés **alapos**.

A peres felek közötti elosztási szerződésből származó jogvita az alperes fizetési kötelezettségéhez kapcsolódó késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját illetően állt fenn, miután az alperes a 2009.07.01.-2011.01.12. közötti időszakra a korrekciós elszámolást elvégezte és felperes keresetét erre tekintettel leszállította, melyet alperes nem vitatott.

Az elsőfokú bíróság a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját 2015. április 03. napjában határozta meg, mellyel szemben a felperes fellebbezéssel élt, és keresete szerint elsődlegesen 2010.04.07., másodlagosan 2011.01.13. napjától kérte a kezdő időpontot meghatározni.

Ezért az ítéletábrának abban a jogkérdésben kellett döntenie, hogy az alperest mely időponttól kezdődően terheli a késedelmi kamat fizetési kötelezettség.

A felperes elsődleges kereseti kérelmében a felek közötti szerződés megszűnése miatt, az elszámolás szerint felperesnek járó szolgáltatás megfizetésére kérte kötelezni alperest.

A MEH a felperes földgáz-kereskedelmi engedélyét előbb felfüggesztette, majd visszavonta, és emiatt a felperes 2011.01.14. napjától szolgáltatást nem nyújtott. Ahogyan ezt az ítéletábra hatályon kívül helyező végzésében kifejtette, ezzel a felek között 2011.01.13. napjával az elosztási szerződés lehetetlenült (Ptk. 312. §), ennek jogkövetkezményeként a szerződés a jövőre nézve megszűnt, a felek további szolgáltatásokkal nem tartoztak.

A szerződés lehetetlenülés folytán történt megszűnése azonban a már nyújtott szolgáltatásokra a felek között elszámolási kötelezettséget keletkeztetett, a megszűnés előtt nyújtott szolgáltatások szerződésszerű ellenértékét a Ptk. 319. § (2) bekezdése alapján meg kell fizetni. A szerződés megszűnése, lehetetlenülése esetén, az elszámolás szerinti fizetési kötelezettség - számla kibocsátása nélkül is - a lehetetlenülés időpontjával esedékessé válik.

Jelen esetben a felek az elszámolást 2009-2011. január 13-ig a per alatt elvégezték, ezen elszámolás eredményeként az alperesnek - általa sem vitatottan - az elsőfokú bíróság ítélete szerinti összegű fizetési kötelezettsége keletkezett. Ezen összeg megfizetésével az alperes késedelembe esett. A Ptk. 298. § a.) pontja alapján ugyanis a kötelezett késedelembe esik, ha szerződésben vagy jogszabályban meghatározott, vagy a szolgáltatás rendeltetéséből kétségtelenül megállapítható teljesítési idő eredménytelenül eltelt. A késedelem következményeként pénztartozás esetében - ha jogszabály eltérően nem rendelkezik - a kötelezett a késedelembe esés időpontjától kezdve akkor is köteles a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatot fizetni, ha a tartozás egyébként kamatmentes. A kamatfizetési kötelezettség akkor is beáll, ha a kötelezett késedelmét kimentí.

Az alperest a késedelmi kamatfizetési kötelezettség tehát a kötelezetti késedelem objektív következményeként terhelte, mint arra felperes fellebbezésében egyébként helyesen utalt.

A késedelmi kamat mértékét illetően - figyelemmel arra, hogy a peres felek gazdálkodó szervezetek - a Ptk. 301/A. § (1) és (2) bekezdése tartalmaz rendelkezéseket. A (2) bekezdés szerint az a

késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat 8%-kal növelt értéke. A fentiek alapján tehát a felek közötti szerződés lehetetlenülés folytán történő megszűnése miatt az alperes fizetési kötelezettsége beállt, azzal késedelembe esett, ezért ettől az időponttól (2011.01.13.) kezdődően késedelmi kamatfizetési kötelezettsége jogosulti számlakibocsátás nélkül is fennáll.

A felperes azonban látszólagos tárgyi keresethalmazatban az alperes szerződésszegésére alapítva másodlagosan kártérítési igényt is előterjesztett, és az elsődleges keresete a késedelmi kamatigény tekintetében eredményre maradéktalanul nem vezetett, ezért vizsgálandó volt a másodlagos kereseti kérelme, az, hogy késedelmi kamatigénye 2010.04.07-i középideőponttól fennáll-e.

A felperes a kamatfizetés kezdő időpontját illetően hivatkozott a 2000/35/EK irányelvre és ezzel összefüggésben arra, amennyiben a szerződéses jogviszonyban a fizetési határidőt nem rögzítik, a kamatfizetési kötelezettség automatikusan, külön fizetési felszólítás nélkül érvénybe lép.

Az elsőfokú bíróság által helyesen hivatkozottak szerint a 2000/35/EU Európai Parlamenti Tanács Irányelvet - annak jelen ügyben vizsgált rendelkezését - a 2002. évi XXXVI. tv. ültette be a magyar jogba, a Ptk. 301/A. § (3) bekezdésébe. A 2011/7/EU Európai Parlamenti Tanács Irányelv 2011.03.16. napjától valóban hatályon kívül helyezte a korábbi irányelvet, és egyben új szabályozást hozott, de a korábbi Ptk. 301/A. § (3) bekezdésébe átemelt szabályozástól nem tért el. A Ptk. 301/A. § (3) bekezdése a 2013. évi XXXIV. törvénnyel került módosításra, a módosítás a korábbi (3) bekezdésbe az irányelvből átemelt szöveget már nem tartalmazta, az új Ptk. (2013. évi V. tv.) 6:130. § (1) bekezdésében azonban a korábbi 301/A. § (3) bekezdés ismét megjelenik.

A felek közötti elosztási szerződés 2011. januárjában szűnt meg, ezért az anyagi jogi jogszabály ezen időpontban hatályos rendelkezései az irányadók és alkalmazandók.

Az akkor hatályos Ptk. 301/A. § (3) bekezdése szerint a kamatfizetési kötelezettség a jogosult fizetési felszólításának (számlájának) kézhezvételétől számított 30 nap elteltétől esedékes, illetve a jogosult teljesítésétől számított 30 nap elteltétől, ha a jogosult fizetési felszólításának (számlájának) kézhezvétele a jogosult teljesítését megelőzte, vagy a kézhezvétel időpontja nem állapítható meg.

Tény, hogy a felperes az elosztói szerződés, az ÁSZF és az ÜKSZ rendelkezései szerint korrekciós számla kiállítására volt köteles. Az is tény, hogy havonta a számlát nem állította ki, ez önmagában valóban az alperes által hivatkozott GK 66. számú állásfoglalás, valamint a Ptk. 301/A. § (3) bekezdése alapján jogosulti késedelemként a kötelezetti - jelen esetben alperesi - késedelmet kizárhatná, az alperes által is elismert 2014.11.27-én kelt felszólítás alapján, 2014.12.02. napjáig.

Azonban a felperes helyes hivatkozása szerint a számla kiállításának feltétele az alperes korrekciós elszámoláshoz szükséges adatszolgáltatása volt, mert a számla a számviteli előírások miatt csak való gazdasági eseményen alapulhat. A peres felek által kötött elosztási szerződés a korrekciós elszámolásra külön szabályokat nem tartalmazott, azonban a felek megállapodtak abban, hogy az elosztási szerződésben nem szabályozott kérdésekben az ÁSZF rendelkezéseit tekintik alkalmazandónak. Az ÁSZF IV. számú melléklete alapján az alperes havonta volt köteles a felperes részére leolvasott mérőhelyenként a korrekciós értékeket (adatokat) az ÜKSZ képlete alapján szolgáltatni (4.1., 4.2.).

Ezzel kapcsolatban alperes azt állította, hogy adatszolgáltatási kötelezettségének eleget tett. Ezzel ellentétes tény, hogy a felperes - 1/F/11. szám alatt csatolt levelével - 2011.05.02. napján az alperest felszólította a 2009.07.01.-2011.01.12. közötti időszakra vonatkozó korrekciós elszámolás 2011.05.12. napjáig történő megküldésére. Ezt cáfolja továbbá, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének tényállása szerint is a MEH 2011. augusztus 31. napján kelt 726/2011. számú határozata, amelyben megállapította, hogy az alperes nem tett eleget korrekciós elszámolási kötelezettségének a 2010. július 01. és 2011. január 13. közötti időszakra vonatkozóan. A MEH kötelezte az alperest arra is, hogy erre az időszakra vonatkozó korrekciós elszámolási kötelezettségének 2011. szeptember 30. napjáig tegyen eleget. A MEH ezen határozatának felülvizsgálata iránt az alperes nem terjesztett elő

keresetet az illetékes közigazgatási és munkaügyi bíróságnál, amely azt is jelenti, hogy az abban foglaltakat nem vitatta, elfogadta. Ebből következően tény, hogy az alperes 2010.07.01.-2011.01.13. közötti időszakban korrekciós elszámoláshoz szükséges adatokat nem bocsátott a felperes rendelkezésére. A MEH határozatának a felek által sem vitatottan utóbb, az abban foglalt határidőig, 2011.09.30. napjáig eleget tett.

Az alperes továbbá azt is állította, hogy a 2009. évre szolgáltatott adatot, és ennek alapján a felperes elvégezhetette az elszámolást. Megállapítható azonban, hogy a felperes a 2010. évi adatok alapján - melyet 2011. szeptemberében szolgáltatott az alperes - szakértői becsléssel határozta meg eredeti kereseti követelésének összegét az egész szerződéses időszakra. Nem vitás az sem, hogy az alperes a továbbfolytatódó elsőfokú eljárásban határozta meg az ún. korrekciós gázmennyiséget az egész szerződéses időszakra.

Mindezen adatok egybevetéséből az ítéletábra azt állapította meg, hogy az alperes nem bizonyította, hogy a szerződés szerinti, valamint a Vhr. 8. § (1) bekezdésében foglalt korrekciós elszámolási kötelezettségének a szerződés szerint havi időszakonként (2009.07.01.-2011.01.13.) eleget tett, ami a felperes számlakibocsátásának feltétele volt. Ez másfelől azt jelenti, hogy az alperes az elosztói szerződést megszegte, mert az adatszolgáltatási kötelezettségével a felperes irányában az egész szerződéses időszakot tekintve késedelembe esett. A szerződésszegés következményeként az alperes - figyelemmel a Ptk. 318. § (1) bekezdésére - a felperes kárának megtérítésére köteles. E törvényhely szerint a szerződésszegésért való felelősségre, valamint a kártérítés mértékére a szerződésen kívül okozott károkért való felelősség szabályait kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy a kártérítés mérséklésének - ha jogszabály kivételt nem tesz - nincs helye. A Ptk. 318. § (1) bekezdése szerint utaló szabályként alkalmazandó tehát a szerződésen kívül okozott károkért való felelősséget szabályozó Ptk. 339. § (1) bekezdése, amely szerint aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. A fentebb kifejtettek szerint az alperes a szerződésben és jogszabályban foglalt kötelezettségeit megszegve a felperes vonatkozásában fennálló adatszolgáltatási kötelezettségének határidőben nem tett eleget, ezért kártérítési felelőssége megállapítható.

Miután a felperes kárának összegszerűségét nem jelölte meg, de az alperes szerződésszegésére hivatkozással a szerződéses időszak (2009.07.01.-2011.01.13.) középarányos időpontjától késedelmi kamatot érvényesített, és a késedelmi kamat jellegét (lényegét) tekintve kárátalány, ezért a középarányos időponttól, azaz 2010.04.07-től köteles az alperes késedelmi kamat fizetésére.

A 2009., és 2010-es gázévek szerinti súlyozás az alperesi hivatkozás ellenére nem volt figyelembe vehető, tekintettel arra, hogy az egyes gázévekre vonatkozóan a bíróság elé tárt, és az ítélet alapját képező felek közötti elszámolás adatokat nem tartalmazott.

A fentiek alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a kamatfizetés kezdő időpontját illetően - a felperesi kereset, és a fellebbezésnek megfelelően - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta.

A fellebbezést előterjesztő felperesnek az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. tv. 62. § (1) bekezdés i.) pontja alapján fennálló illetékfeljegyzési jogára való tekintettel le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a másodfokú eljárásban pervesztes alperes köteles megfizetni az államnak a Pp. 78. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI.26.) IM számú rendelet 13. §-a alapján.

A másodfokú eljárásban pervesztes alperes ezen felül köteles megfizetni a felperes másodfokú eljárási költségeit a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján, amely a jogi képviselével kapcsolatban felmerült ügyvédi munkadíj a 32/2003. (VIII.22.) IM számú rendelet 3. §-a szerint meghatározott összegéből áll.

Szeged, 2016. december 1. napja

. Gaálné dr. Jobbágy Ildikó sk.
a tanács elnöke

Dr. Béri András sk.
előadó bíró

Dr. Dobler László sk.
táblabíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő